

Tea Тулик

КОСА НАСЕКАДЕ

ТЕМПЛУМ

ТЕМ ПЛУМ

Издавач: Темплум (www.templum.mk)
Уредник на едицијата: Никола Гелевски
Уредник: Иван Шопов
Лектура: Бобан Карапејовски
Графичко уредување и дизајн: Кома
Печати: Пропоинт, ул. 1520 бр. 12а, Скопје
Тираж: 800

traduki

Објавувањето на ова дело беше поддржано од ТРАДУКИ, книжевна мрежа, на која ѝ припаѓаат Сојузното министерство за европски и меѓународни прашања на Република Австрија, Министерството за надворешни работи на Сојузна Република Германија, швајцарската културна фондација Про Хелвечија, КултурКонтакт Австрија, Гете Институтот, Агенцијата за книги на Словенија ЈАК, Министерството за култура на Република Хрватска и фондацијата „С. Фишер“.

© copyright of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека
„Св. Климент Охридски“, Скопје

821.163.42-31

ТУЛИЌ, Теа

Коса насекаде / Теа Тулиќ ; [превод од хрватски јазик Ѓоко Здравески]. - Скопје : Темплум, 2016 (Скопје : Пропоинт). - 144 стр. ; 17 см. - (Магма / Никола Гелевски ; кн. 116)

Превод на делото: Kosa posvuda / Tea Tulić

ISBN 978-608-4658-59-7

COBISS.MK-ID 101348106

WAGMA
к н и г а 116

Tea Тулиќ
**КОСА
НАСЕКАДЕ**

Превод од хрватски:
Ѓоко Здравески

ТЕМПЛУМ
Скопје, 2016

Наслов на изворникот:

Tea Tulić, Kosa posvuda, Algoritam, 2011.

*На девојка̄та ш̄то сакаше
да ѝ разбере с̄транскӣе јазици*

СМОКИ

Едно утро станав од креветот и отидов по *смоки*. Се лизгав по рабовите на скалите сè до големите нозе испружени на подот на приземјето. Господинот сосед од третиот кат седеше неподвижно навален на сидот. Ги прескокнав неговите нозе и отидов во дуќанот. Кога повторно влегов во зградата со половина кесичка *смоки*, над соседот стоеја луѓе во бели мантили. Покрај големите нозе на подот здогледав капа полна густа темноцрвена крв. Не трчав по скалите. Се качував тивко, влечејќи ја дланката по гелендерот.

– Пак се опил, кутриот! – баба стоеше во кујната и ја мешаше загорената манештра¹.

Господинот сосед овојпат го беше промашил скалилото и шансата за нов ден.

1 Вид супа од зеленчук што традиционално се готви на Истра (заб. на прев.).

Мама

Дента кога баба не умре, мама почувствува необична главоболка. Окото почна да ѝ бега налево. Брат ми ја однесе во брза помош. Се врати дома без неа.

Мама е силна личност со ситни коски. Досега двапати има лежено во болница. Еднаш мочаше камења, а вториот пат заталкано дете.

Дента кога баба не умре, купував. Книги, кремове, купки. Во косата носев влага стара една недела. Поминав низ плоштадот на кој, еве, пред некој ден испушти душа убав младич. Велат дека бил спортист. Добар ученик. И дека не бил конфликтен. Претепан е до смрт. Се прашував како им звучи на странците нашиот збор за смрт.

Смрт.

Населба

Во населбата со фасадно насилство парично наградените градини кријат студени клупи. Под клупите, жолти, бели и црни кучиња 'ржат. На туѓи звуци лаат. Гласноговорот за своите газди. Не трпат некој да паркира на нивното место. Не ги сакаат оние на кои дедовците не им престојуваат на локалните гробишта. Ги лутат неуредните дрвја и плодовите од дудинката што се лепат за нозете. Нервозни се и мочаат по сопственото цвеќе.

Немир

– Се плашам – вели мама – се плашам дека сама си го зезнав окото. Два дена пред платата останав без туш за очи, па го користев оној за налив-перо. Мислиш ли дека...

– И јас се плашам, ама не од мастилото – одговарам.

– Не го најдоа крпчето, немај гајле.

Таа за грутката крв вели дека е тоа „крпче“. Јас замислувам дека е тоа „крпче“ Марс што е доволно голем за сам да талка низ вселената. И добро е додека талка.

Чај

Ова е црвен чај од Куката на зелениот чај. Тој ќе ја истера змијата од стомакот. Чини шеесет куни. Го ставам во вреќичка заедно со белата чоколада и тргнувам кон паркиралиштето. Луѓето, додека ги паркираат своите автомобили, не размислуваат за тоа колку места им украде на некои други. Сите тие многу се брзаат, па немаат време да го преиспитаат *ферилејој* на своето паркирање. Тие исто така брзо одат и ја сечат патеката на другите пешаци.

Кога ќе дојдам дома, ќе ја изедам супата и похуваното месо. Потоа ќе се преоблечам во пижами, па ќе сварам чај. Ќе ставам три лажичиња обоен шеќер. Кога ќе седнам пред телевизорот, а шолјичката ќе стане полупразна, ќе гледам низ рекламите. Ќе го скријам едното око во зебрестата перница.

Знам дека ќе биде така, зашто веќе го имам пробано. Тој чај.

Медицинските сестри (не знаат)

Никој не знае зошто е мама во болница. Затоа трчаме по скалите нагоре-надолу. Горе се само медицинските сестри. Тие имаат анатомски клонпи и маскара на очите. Тие немаат информации. Немаат ни пластични чаши.

– Еве, докторот сега појде долу – велат.

По овие скали не трча никој освен нас. Долу е кафематот. Долу е мирисот на супа. Долу нема доктор. Веќе со денови.

Баба сношти повраќаше. Подобро да не беше така. Така и јас морав да повраќам.

Пасифлора

Пасифлора е ползавец со цветови налик на вселенска станица. Неа ми ја продава пријателката чии деца имаат убави имиња. Вели дека таа билка ѝ помага на сестра ѝ да го поднесе злиот шеф и мрзливиот сопруг. Во течна состојба чини 130 куни.

Кога ќе испијам капаче полно со таа кафеава течност, змијата во стомакот исчезнува, ама се појавува мачнина.

Баба

Баба вели да ја извлечам зелената каса во која ги чуваше парите. Мораме да провериме дали се уште важечки. Особено стравуваме за оние најголемите.

Во меѓувреме, треба да ја преслечам да не биде мокра. Сестра ми ѝ ги слекува трите пара хулахопки, а јас ја придржувам. Парите се важечки, баба е сува, па ги превртуваме кутивчињата во кои свечка злато. Има три златни синџирчиња со приврзоци. Едното е за мајка ми, другото за сестра ми и третото за мене. Баба ми го намени она направено од алки. Жолто е како нејзината мочка во пластичната канта.

Брат ми нема да добие ништо. Тој е машко.

Нова година

Мама е дома. Ја пуштија на прослава за Нова година. Само, неа и дома многу ја боли главата. Под вештачкиот бор пластичниот Исус ги шири рацете кон овчичките од гипс. Во малиот Исус од пластика гледа света Марија од гипс, без очи, и нејзиниот маж без надлактици. Под нив мов. По мовта лица на умрени на хартија од весник.

Не ги палиме светилките на вештачкиот бор.

Чекаме да помине огнометот.

Денес ми капна крв од газето. Подобро да не капнеше. Вака мораме дополнително да се грижиме.

Групни фотографии

Има една фотографија. На неа се дедо, баба, мама и нејзините сестри. Мама има сиво-црн дебел памучен фустан и руси прамени. Дедо седи во средина со дланките на бедрата.

Има друга фотографија, на неа се пак мама и сестрите. Овојпат со мажите. Тетките се румени во лицето и носат кошули со вградени перничиња за рамената. Мажите носат шарени палта.

Има и трета фотографија. На неа сме ние. Внуците. Лицата ни се сериозни, а косата речиси исчешлана.

Сите три фотографии му ги пративме на чичо, кој живее во Канада во куќа со базен. Додека се подготвувавме за фотографирање, некој ѝ рече на мама:

– Немој толку да се шминкаш, чичо ќе мисли дека добро ни оди, па нема да ни прати ич пари!

Јас верував, ако бидеме доволно убави, чичо ќе нè врами, ќе нè стави над каминот и често ќе мисли на нас.

Собата број 57

Собата број 57 се наоѓа на врвот на добро осветлената мала зграда. Во таа соба често доаѓаат насмеани медицински сестри. Ја прашуваат мама дали ѝ треба нешто. Таа им вели да ѝ стават во инфузијата пилешки батак и зелена салата.

Влегувам во собата број 57 и велам:

– Добар ден.

Стуткана под чаршафот мама лежи прва до прозорецот. На чаршафот син печат.

– Како, бре, изгледаш? Бледа ко смрт.

Ме погледнува, се поткрева, па ја извлекува големата торба за козметика од малечкото орманче:

– Седни.

Го гледам нејзиното сино нашминкано око. Другото е покриено со газа. Со мека четка ми става пудра на лицето:

– Ете, сега си убава.

Си одам дома убава и размислувам како броевите на собата пет и седум даваат дванаесет, а еден и два даваат три.

Бројот три сигурно, според нумерологијата, значи нешто добро.